

12.4.2009 (vararehtori hyväksynyt päivityksen ja arviointikehikon lisäyksen 24.5.2013)
Koulutuksen kehittämispalvelut / Juha Lindfors

Tähän liitteeseen viitataan Metropolia Ammattikorkeakoulun tutkintosäännön 20§:n viimeisessä lauseessa: *"Metropolia määrittelee opintojen arviointiin liittyvät kriteerit ja toimintatavat tarkemmin opintosuoritusten arviointiohjeessa."*

Opintosuoritusten arviointiohje

Seuraavassa esitetään arvioinnin periaatteet (osa I) ja arviointiin liittyvät hyvät käytännöt (osa II) Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Tämä ohjeistus koskee nuorten ja aikuisten tutkintoon johtavaa koulutusta, ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja erikoistumisopintoja. Myös aiemmin hankitun osaamisen arvioinnissa sovelletaan tämän ohjeen periaatteita ja käytäntöjä. Koulutusohjelmien ja opintojaksoista vastaavien opettajien tulee varmistaa, että näitä noudatetaan opintosuoritusten arvioinnissa.

I Opintosuoritusten arvioinnin periaatteet

Arvioinnin asema

Opiskelijan oppimisen arviointi on koulutus- ja oppimisprosessin tärkeä osa. Se on kiinteässä yhteydessä tutkinto-ohjelman ja sen opetuksen suunnitteluun sekä opetus- ja oppimistilanteiden toteutukseen.

Arvioinnin kautta määritellään ja ylläpidetään koulutuksen laatua sekä taataan työelämän arvostus ja hyväksyntä koulutukselle.

Arviointi kertoo opiskelijalle, opettajalle ja työnantajalle, mitä opiskelija tietää, ymmärtää ja osaa tehdä tutkinto-ohjelman eri opinnot ja koko tutkinnon suoritettuaan.

1. Arvioinnin tavoitteet ja tarkoitus

Arvioinnin tavoitteena on

- tukea opiskelijan oppimista ja osaamisen kehittymistä
- arvioida ja kehittää koulutuksen ja oppimisen laatua

Arvioinnin tarkoituksena on

- kertoa, että opiskelija on saavuttanut tietyt osaamistavoitteet
- kertoa, millä suorituksen tasolla opiskelija on saavuttanut osaamistavoitteet;
- motivoida opiskelijaa antamalla hänelle mahdollisuus arvioida ja varmentaa, mitä on oppinut
- informoida opiskelijaa vahvuuksista ja heikkouksista - tavoitteena on opiskelijan tiedon, ymmärryksen ja taitojen lisääminen

2. Arvioinnin periaatteet

Arviointia tekevien tulee varmistaa, että arviointi ja sen menetelmät kohdistuvat määriteltyihin osaamis- ja oppimistavoitteisiin. Arvioinnin tulee olla

- oikeudenmukaista so. ymmärrettävää ja tasa-arvoista
- perusteltua so. arviointimenetelmät mahdollistavat oppimistulosten vertaamisen asetettuihin osaamistavoitteisiin
- luotettavaa so. arviointipäätökset perustuvat todennettaviin suorituksiin ja yksiselitteisiin periaatteisiin
- oikein mitoitettua so. arviointi ei aiheuta liian suurta työkuormaa opiskelijalle tai opettajalle

Hyvä arviointikäytäntö on avointa, läpinäkyvää ja vuorovaikutteista. Hyviin käytäntöihin kuuluu

- hyväksytyn suorituksen sekä arvosana-asteikon eri arvosanoja vastaavien suoritusten määrittely ja tiedottaminen

12.4.2009 (vararehtori hyväksynyt päivityksen ja arviointikehikon lisäyksen 24.5.2013)
Koulutuksen kehittämispalvelut / Juha Lindfors

- varmuus arviointiprosessien ja -päättösten oikeudenmukaisuudesta ja luotettavuudesta
- antaa opiskelijalle säännöllinen ja välitön palaute edistymisestä, tunnistaen vahvuudet ja heikkoudet sekä antaen ohjeen miten parantaa suoritusta ja osaamista
- antaa opiskelijalle mahdollisuus keskustella edistymisestään opettajan kanssa.

3. Arvioinnista tiedottaminen sisältää

- mitä osaamis- ja oppimistavoitteita on tarkoitus arvioida
- arvioitavien tehtävien ja suoritusten tarkoituksen, menetelmät ja aikataulut
- ohjeet kirjallisten ja muiden arvioitavien suoritusten luonteesta, rakenteesta jne.
- arviointikriteerit, mukaan lukien hyväksytyn suorituksen (läpäisyn kynnysarvon) kuvaus sekä arviointiasteikon korkeampien tasojen kuvaukset; nämä kertovat mitä opiskelijalta edellytetään opintojakson läpäisyyn sekä tietyn arvosanan saavuttamiseksi
- lopulliseen arvosanaan vaikuttavat eri tekijät ja niiden painoarvot
- opettajan käyttämät yksityiskohtaisemmat arvioitavien suoritusten arvostelun periaatteet

4. Palaute osana arviointia

- Opiskelijan tulee saada säännöllisesti ja välittömästi palautetta suorituksistaan ja edistymisestään.
- Palautteessa yhdistetään osaamistavoitteet, oppimistulokset ja arvioinnin kriteerit.
- Palaute innostaa opiskelijaa edelleen kehittämään ja parantamaan suoritustaan.
- Palaute johtaa keskusteluun joko opettajan ja opiskelijan kesken tai opiskelijoiden kesken.

Opiskelijan suoritus voi parantua palautteen ansiosta, kun

- opiskelija tietää tai hänelle selitetään arvioinnin kriteerit ja tavoitteet
- opiskelijat voivat täysin valmistautua arviointiin esim. saamalla selvän ja täydellisen selvityksen mitä heiltä vaaditaan, miten tuottaa hyvä arvioitava opintosuoritus ja mitä arvioija hyvältä suoritukselta odottaa sekä saamalla esimerkkejä aiemmista arviointipäätöksistä
- opiskelijoille annetaan välitön palaute tavalla, joka rohkaisee ajatteluun ja keskusteluun
- opiskelijoille annetaan mahdollisuus keskustella arvioinnin tuloksista opettajan tai opiskelijaryhmän kanssa

II Opintosuoritusten arvioinnin käytännöt

1. Arviointi osana koulutusohjelman toimintaa

- Arviointi on olennainen osa koulutusohjelman ja sen opintojen suunnittelua - arvioitavien suoritusten ja koulutusohjelman osaamistavoitteiden välillä on selvä vastaavuus ja yhteys.
- Arvioijien tulee ymmärtää arvioinnin tavoitteet. Heillä tulee olla arviointiin tarvittava ohjeistus ja koulutus.
- Arvioitavien suoritusten aikataulun ei tule aiheuttaa liiallista tai epätasaista kuormitusta opiskelijalle tai opettajalle.
- Arviointipäätökset tehdään selvien ja yhdenmukaisten arviointikriteerien, arvosanakuvausten ja arviointiohjeiden perusteella.

2. Arviointiprosessi ja sen tietojärjestelmät

- Arviointi perustuu osaamistavoitteiden ja ydinosaamisen määrittelyyn, joka tehdään tutkinto-ohjelman kaikille opintojaksoille opetussuunnitelmassa (OPS) Peppi-järjestelmän opetussuunnittelun kautta;
- Opettaja laatii arviointisuunnitelman (Pepin Opetus ja arviointisuunnitelmapohja), valitsee arviointiasteikon, merkitsee Peppi-järjestelmän toteutukselle tiedot arvioinnin perusteista (oppimisteot ja -tehtävät sekä niiden painoarvot lopulliselle arvosanalle), arviointimenetelmistä ja -ajankohdista;

12.4.2009 (vararehtori hyväksynyt päivityksen ja arviointikehikon lisäyksen 24.5.2013)
Koulutuksen kehittämispalvelut / Juha Lindfors

- Opintojakson arvioinnin edellytyksenä on, että opiskelija on ilmoittautunut opintojakson toteutukselle WinhaWillellä ja että opettaja on hyväksynyt hänet toteutukselle WinhaWiivillä;
- Opettaja merkitsee arvioinnin perusteella arvosanan WinhaWiiviin viimeistään neljän viikon kuluttua opintojakson ja sen arvioitavien suoritusten päättymisestä - kuitenkin hyvissä ajoin ennen mahdollista uusintatilaisuutta;
- Opintojakson lopussa opiskelija antaa palautteen opintojakson toteutuksesta ja opetuksesta sekä itsearvioinnin omasta opiskelusta ja oppimisesta Opintojaksopalaute-järjestelmän kautta;

3. Arviointimalleja

Arviointi voi olla eri tyyppistä

- diagnostinen arviointi: ennustaa tai määrittää opintojakson alussa opiskelijan soveltuvuutta tai valmiuksia (esim. tasotestit);
- formatiivinen arviointi: antaa opiskelijalle ja opettajalle palautteen edistymisestä oppimisessa opintojakson/opintojen suorituksen aikana ja vaikuttaa oppimis- ja opetustoimintaan;
- summatiivinen arviointi: saavutetun osaamisen arviointia, antaa lopullisen arviointipäätöksen (arvosanan) opintosuorituksesta.

Arvioinnissa suositellaan käytettäväksi useita eri menetelmiä, joita voivat olla esim. :

- Neuvottelu arviointikriteereistä opiskelijoiden kanssa. Johtaa usein hyvin samankaltaisiin kriteereihin kuin opettaja muutenkin käyttäisi, mutta antaa opiskelijoille mahdollisuuden ymmärtää ne paremmin sekä samalla sitoutua niihin. Auttaa opettajaa kehittämään käytänteitään.
- Itsearviointi: Opiskelija arvioi omaa suoritustaan ja oppimistuloksiaan arvioinnin kriteereitä ja osaamis- ja oppimistavoitteita vasten.
- Vertaisarviointi: Useimmiten vain formatiivisessa arvioinnissa - kehittää opiskelijoiden käsitystä hyvästä oppimisesta, osaamisesta ja opintosuorituksesta.
- Ryhmäarviointi: Soveltuu mm. projektiopintojen ja projektin arviointiin, jolloin ryhmän jäsenten opintosuorituksen arviointikeskusteluun osallistuvat projektin opettajat, ryhmän opiskelijat ja mahdolliset työelämän osapuolet.

4. Arvioinnin kirjaaminen Winhaan

Tuubissa (Henkilökunnalle > Opintoasiat > Winhan ohjeet) on linkki WinhaPro-ohjeisiin, joissa on myös ohjeistus toteutusten arvioinnille.

5. Arvioinnin ohjeistus tutkintosäännössä ja arvioinnin oikaiseminen

Metropolian tutkintosääntö on Tuubissa (Henkilökunnalle > Opintoasiat ja Opiskelijoille > Säännöt ja ohjeistus) ja sen 3. luvussa on ohjeistettu

- Opintosuoritusten arviointi
- Oikaisupyyntö opintosuorituksen arviointiin sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen

Arviointipäätöksen tekijä (opettaja) voi oikaista arviointinsa omasta aloitteestaan tai opiskelijan pyynnöstä. Jos opiskelija on tyytymätön opettajalle esittämänsä oikaisupyyntöön vastaukseen, hän voi pyytää oikaisua kirjallisesti Metropolian tutkintolautakunnalta.

OSAAMISTAVOITTEISIIN PERUSTUVA OPPIMISTULOSTEN ARVIOINTI

Osaamistavoitteet ohjaavat kaikkia koulutus- ja oppimisprosessin vaiheita ja erityisesti arviointia - osaamistavoitteiden ja ydinaineiden määrittelyn, opintojakson toteutuksen ja oppimistulosten arvioinnin pitää muodostaa saumaton ja loogisesti etenevä prosessi:

- määrittele opintojakson/kokonaisuuden osaamistavoitteet (ydinosaaminen)
- osaamistavoitteista lähtien tarkenna opintojakson/kokonaisuuden toteutusta varten sen oppimistavoitteet, ydinaines ja sisältö (ydin-, täydentävä ja erityisosaaminen)
- suunnittele opetus- ja oppimisstrategiat/metodit/teot ja arvioinnin kohteena olevat oppimisteot ja -tehtävät
- suunnittele arviointimenetelmät, joilla voidaan todentaa osaamistavoitteiden saavuttaminen
- määritä arvioinnin kynnysarvot, osaamistasot ja kriteerit
- kerää palaute, arvioi ja kehitä toteutusta

Osaamisen arviointikriteerit kuvaavat, miten opiskelijan saavuttama osaaminen arvioidaan opintojaksolla/kokonaisuudella ja mitä osaamisen tunnisteita käytetään eri arvosanatasojen (kiitettävä 5, hyvä 4-3, tyydyttävä 2-1, hylätty 0) määrittelyssä. Opiskelijalle arviointikriteerit kertovat mitä osaamista edellytetään opintojakson läpäisyyn ja tietyn arvosanan saavuttamiseen.

Alla kriteerit on kirjoitettu esimerkiksi AMK-tutkinnon yleisille osaamistavoitteille kolmen eri vaativuustason opinnoille ja ammatilliselle kehittymiselle (loppuvaihe/asiantuntija, keskivaihe/edistynyt osaaja, alkuvaihe/aloittelija). Arvosanan määrittäminen voi perustua osaamisen laadulliseen arviointiin, jolloin arviointimenetelmissä ja arvioitavissa suorituksissa tulee olla mahdollisuus testata ja osoittaa eritasoista osaamista. Arviointimenetelmät voivat myös antaa mahdollisuuden osaamisen määrälliseen arviointiin (oikeiden tenttivastausten tai suoritettujen tehtävien määrä tms.). Alla arviointikriteerit on sijoitettu arviointikehikon kolmeen sarakkeeseen (tietoperusta, ammatillinen taito, asenteet). Korkeampien arvosanojen kriteereillä kuvataan aina vaativampaa osaamisen, toiminnan ja ajattelun tasoa. Koulutusala ja tutkinto-ohjelma voi jakaa tai yhdistää sarakkeita sekä tarkentaa arviointikriteerejä niin, että ne paremmin kohdistuvat tutkinnon osaamistavoitteisiin. Tietyn opintojakson/kokonaisuuden opettajat voivat valita sopivan vaativuustason kehikon, jakaa tai yhdistää sarakkeita sekä tarkentaa arviointikriteerejä niin, että ne kohdistuvat juuri kyseisen opintojakson/kokonaisuuden osaamistavoitteisiin.

Kehikon termejä, osaamisen tasoja ja ammatillisen kehittymisen vaiheita tulee soveltaa kuvattavaan alaan tai tutkintoon sopiviksi. Arviointikehikko on tarkoitettu termityökaluksi osaamisen arviointikriteerien kuvaamiseen.

LOPPUVAIHE TAI VAATIVAT OPINNOT (esim. 3.-4. vuosi) /ASiantuntija

	TIETOPERUSTA	AMMATILLINEN TAITO, TOIMINTA JA KEHITTÄMINEN	VASTUULLISUUS, YHTEISTYÖ JA JOHTAMINEN
OSAAMISEN TASO	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:
kiitettävä 5	- osoittaa alan tietoperustan hyvän hallinnan - käyttää teorian ja ammattialan käsitteitä ja tietoa asiantuntevasti ja yhdistää niitä kokonaisuuksiksi - luoda ja viestiä uutta tietoa	- kehittää innovatiivisia ja vaihtoehtoisia ratkaisuja ammatillisiin tehtäviin ja ongelmiin - soveltaa ammatillista osaamistaan uusissa tilanteissa - ottaa vastuun ammatillisen prosessin kokonaisuudesta	- kehittää yhteisön turvallisuutta ja vastuullisuutta - soveltaa ammattieettisiä periaatteita eri tilanteissa - johtaa henkilöiden/ryhmien ammatillista kehittymistä - toimia tavoitteellisesti, itseään ja työelämää kehittävästi
hyvä 4-3	- käyttää alan käsitteitä ja tietoa sujuvasti ja laaja-alaisesti - arvioida ja käyttää kriittisesti tietolähteitä ja tutkimustietoa	- soveltaa tutkimustietoa ammatillisissa tehtävissä - toimia monipuolisissa ja kansainvälisissä työtilanteissa - toimia tilaaja- ja asiakaslähtöisesti ja yrittäjänä	- toimia työtehtävissä vastuullisesti turvallisuus huomioiden - arvioida ammattieettistä toimintaa - edustaa ammattialaansa monialaisissa ja kansainvälisissä ryhmissä ja projekteissa
tydyttävä 2-1 tai hyväksytty	- soveltaa alan tietoperustaa tilanteen mukaisesti - käyttää alan käsitteitä ja tietoa johdonmukaisesti - perustella toimintaa tutkitun tiedon ja selvitysten avulla - etsiä tietoa ja perustella tietolähteiden käytön	- toimia erilaisissa tehtävissä toimeksiannon mukaan - selvittää toiminnan lähtökohtia ja tarpeita - osoittaa saavuttaneensa ydiosaamisen tavoitteet	- selvittää työtehtäviin liittyvät turvallisuusohjeet ja toimia niiden mukaisesti - toimia ammattialansa eettisten periaatteiden mukaisesti - suunnitella ja ohjata monialaisten ryhmien toimintaa - viestiä ammattialan asioista
hylätty 0	- ei riittävästi hallitse tai arvosta alan tietoa - käyttää alan käsitteitä puutteellisesti	- asiantuntijaksi riittämätön ammatillinen taito - ei toimi koulutuksen ja ohjauksen mukaisesti	- suhtautuu huolimattomasti ammattialan turvallisuuteen tai eettiseen toimintaan - ei motivoidu tai osallistu ryhmä- ja kehittämistyöhön

Kehikon termejä, osaamisen tasoja ja ammatillisen kehittymisen vaiheita tulee soveltaa kuvattavaan alaan tai tutkintoon sopiviksi. Arviointikehikko on tarkoitettu termityökaluksi osaamisen arviointikriteerien kuvaamiseen.

KESKIVAIHE TAI EDISTYNEET OPINNOT (esim. 2.-3. vuosi) /EDISTYNYT OSAAJA

	TIETOPERUSTA	AMMATILLINEN TAITO, TOIMINTA JA KEHITTÄMINEN	VASTUULLISUUS, YHTEISTYÖ JA JOHTAMINEN
OSAAMISEN TASO	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:
kiitettävä 5	- käyttää alan käsitteitä ja tietoa asiantuntevasti - perustella tietolähteiden käytön - perustella toimintaa tutkitun tiedon tai selvitysten avulla	- toimia monipuolisissa ja kansainvälisissä tehtävissä ja työtilanteissa - toimia asiakaslähtöisesti ja yrityshenkisesti	- toimia vastuullisesti ja turvallisuus huomioiden - perustella toimintaa ammattialan eettisten periaatteiden mukaisesti - organisoida ja ohjata ryhmän ja projektin toimintaa
hyvä 4-3	- käyttää alan käsitteitä ja tietoa johdonmukaisesti - etsiä tietoa ja arvioida ja käyttää kriittisesti tietolähteitä	- soveltaa tietoperustaa ammatillisissa tehtävissä - soveltaa ammatillista osaamistaan eri työtehtävissä - toimia ammatillisessa tilanteessa itsenäisesti ja vastuullisesti	- suunnitella toimintaa turvallisuus huomioiden - toimia ammattialan eettisten periaatteiden mukaisesti - toimia tavoitteellisesti työryhmässä ja projektissa
tydyttävä 2-1 tai hyväksytty	- osoittaa perehtyneisyyden alan tietoperustaan ja ydinainekseen - etsiä tietoa monipuolisista tietolähteistä	- toimia erilaisissa tehtävissä eri toimintaympäristöissä - osoittaa saavuttaneensa ydinosuamisen tavoitteet	- osoittaa perehtyneisyyden keskeisiin ammattialan turvallisuuskäytänteisiin - toimia eettisten periaatteiden mukaisesti - tuoda osaamisensa ryhmän tai projektin käyttöön
hylätty 0	- ei riittävästi hallitse tai arvosta alan tietoa - ei tunne tai osaa käyttää alan käsitteitä	- riittämätön ammatillinen taito - ei toimi koulutuksen ja ohjauksen mukaisesti - ei pyri kehittämään itseään ja toimintaansa	- suhtautuu piittaamattomasti ammattialan turvallisuuteen tai eettiseen toimintaan - ei motivoitu tai osallistu ryhmä- ja kehittämistyöhön

Kehikon termejä, osaamisen tasoja ja ammatillisen kehittymisen vaiheita tulee soveltaa kuvattavaan alaan tai tutkintoon sopiviksi. Arviointikehikko on tarkoitettu termityökaluksi osaamisen arviointikriteerien kuvaamiseen.

ALKUVAIHE TAI PERUSOPINNOT (esim. 1. vuosi) / ALOITTELIJA

	TIETOPERUSTA	AMMATILLINEN TAITO, TOIMINTA JA KEHITTÄMINEN	VASTUULLISUUS, YHTEISTYÖ JA JOHTAMINEN
OSAAMISEN TASO	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:	Opiskelija osaa:
kiitettävä 5	- käyttää alan käsitteitä ja tietoa johdonmukaisesti - arvioida ja käyttää erilaisia tietolähteitä	- soveltaa tietoperustaa ammatillisissa tehtävissä - toimia erilaisissa tehtävissä, eri toimintaympäristöissä - toimia ammatillisessa tilanteessa itsenäisesti ja vastuullisesti	- toimia turvallisuus huomioiden - perustella toimintaa ammattialan eettisten periaatteiden mukaisesti - organisoida opiskelijaryhmän toimintaa
hyvä 4-3	- osoittaa perehtyneisyyden alan käsitteisiin ja tietoperustaan - arvioida ja rajata tiedon tarpeen	- toimia hyvin ammattialan tyypillisissä tehtävissä ja tilanteissa - toimia monikulttuurisissa ympäristöissä	- toimia turvallisesti - toimia ammattialan eettisten periaatteiden mukaisesti - toimia opiskelijaryhmässä
tydyttävä 2-1 tai hyväksytty	- osoittaa perehtyneisyyden ydinainekseen - käyttää oikein yksittäisiä alan käsitteitä - etsiä yksittäiseen tilanteeseen tietoa - erottaa arkitiedon tutkitusta tiedosta	- toimia yksittäisissä ammatillisissa tilanteissa ohjeistuksen mukaisesti - osoittaa perehtyneisyyden ammattialaansa - osoittaa saavuttaneensa ydinosaimisen tavoitteet	- noudattaa turvallisuusohjeita - osoittaa perehtyneisyyden ammattialan eettisiin periaatteisiin - toimia opiskelijaryhmän jäsenenä
hylätty 0	- ei riittävästi hallitse tai arvosta alan tietoa - ei tunne tai osaa käyttää alan käsitteitä	- kehittymätön ammatillinen taito - ei toimi koulutuksen ja ohjauksen mukaisesti	- ei tunne ammattialan turvallisuuteen tai eettiseen toimintaan liittyviä ohjeita - vetäytyy yhteistyöstä

Kehikon termejä, osaamisen tasoja ja ammatillisen kehittymisen vaiheita tulee soveltaa kuvattavaan alaan tai tutkintoon sopiviksi. Arviointikehikko on tarkoitettu termityökaluksi osaamisen arviointikriteerien kuvaamiseen.